

Ropuchy szare *Bufo bufo* i żaby trawne *Rana temporaria*, których ginie tu najwięcej, schodzą z górskich lasów, migrując wieloma drobnymi ciekami rzeźbiącymi niewielkie jary w stromych zboczach opadających do Jeziora Bystrzyckiego, stanowiącego miejsce rozrodu. Aby tam dotrzeć, muszą przekroczyć asfaltową drogę lokalną, na której z uwagi na atrakcyjność turystyczną panuje duży ruch samochodowy, co skutkuje masowym rozjeżdżaniem tych chronionych prawem zwierząt.

Na to zjawisko zareagował właściciel pobliskiego pensjonatu, którego goście skarżyli się na „nieprzyjemne doznania estetyczne” podczas spacerów wzdłuż jeziora. Zwrócił się on do Klubu Przyrodników z prośbą o pomoc w ratowaniu płazów w marcu 2015 r. Wystaliśmy wówczas kilka pism: do RDOŚ Wrocław, zarządcy drogi – Starostwa Powiatowego w

Wałbrzychu, zarządcy terenów przyległych – Nadleśnictwa Świdnica oraz Automobil Klub Sudety (organizatora samochodowych rajdów wczesnowiosennych na kolizyjnej trasie) – z informacją o zjawisku masowej śmierci płazów na wspomnianej drodze, które może prowadzić do wyginięcia lokalnej populacji tych zwierząt oraz z prośbą o interwencję i wzajemną współpracę. W maju 2015 roku odbyła się wizja lokalna z naszym udziałem, na której był obecny także ekspert herpetolog i przedstawiciele ww. instytucji, poza organizatorem lokalnego rajdu. Ustalono wówczas, a ustalenia spisano w formie służbowej notatki, że konieczność podjęcia działań w celu ratowania płazów jest uzasadniona. W związku z tym podjęto decyzję, że materiał (agrowłóknina, drewniane paliki, wiaderka) niezbędny do rozstawienia płotków zapewni Nadleśnictwo Świdnica, płotki zostaną wykonane i rozstawione przez pracowników Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu, miejsca, w których konieczne będzie rozstawienie zabezpieczeń, zostaną

Płazy w Zagórze Śląskim URATOWANE!

Fot. Kamila Grzesiak - wszystkie

Jezioro Bystrzyckie k. Zagórza Śląskiego w Górach Sowich na Dolnym Śląsku to malowniczo położony sztuczny zbiornik zaporowy w dolinie przełomu rzeki Bystrzycy z górującym zamkiem Grodno. Jednak sielankę tego miejsca wczesną wiosną zakłóca widok masowo rozjeżdżanych płazów na drodze lokalnej biegnącej wzdłuż akwenu.

wskazane przez przedstawiciela Klubu Przyrodników, a przenoszeniem płazów z pułapek łownych do miejsca rozrodu będzie zajmował się przeszkolony przez przyrodników pracownik pobliskiego pensjonatu.

Zarówno w 2016, jak i w roku bieżącym, zgodnie z postanowieniami spisany w notatce, udało się przeprowadzić akcję montażu tymczasowych płotków i przenoszenia żab trawnych i ropuch szarych bezpośrednio do zbiornika, gdzie odbywa się rozród.

W tym roku migracja płazów w Sudetach rozpoczęła się na dobre z końcem marca. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, pod naszym kierownictwem, rozstawiło ok. 0,5 km tymczasowych płotków z geowłókniny wraz z pułapkami łownymi w postaci plastikowych wiader z kijkami. Pułapki kontrolował dwa razy dziennie (rano i wieczorem) pracownik wspomnianego pensjonatu i uprzednio poinstruowany przeniósł zgromadzone w wiaderkach płazy bezpośrednio do zbiornika. Poprosiliśmy go również o liczenie wypuszczanych do jeziora osobników (tabela). Czas rozstawienia płotków dodatkowo był zderminowany odbywającym się corocznie samochodowym rajdem sudeckim, właśnie w okresie wzmożonej wędrówki płazów. Jest to jedyny podmiot, który nie wyraził chęci współpracy z nami od samego początku i ta sytuacja póki co nie uległa zmianie. Na szczęście dla żab i ropuch udało się zabezpieczyć teren jeszcze przed początkiem rajdu i ocalić przed rozjechaniem część lokalnej płaziej populacji.

W tym roku, dzięki sprawnej współpracy i dobrej woli zaangażowanych w akcję ludzi, udało się uratować przed śmiercią w wyniku kolizji z pojazdami 1393 osobniki ropuchy szarej i żaby trawnej.

Migracja trwała od końca marca do 20 kwietnia, ze wzmożoną aktywnością w pierwszej dekadzie kwietnia (tabela).

Liczba odłowionych płazów (żaba trawna *Rana temporaria* i ropucha szara *Bufo bufo*) w okresie wiosennej migracji do Jeziora Bystrzyckiego w Zagórzcu Śląskim w 2017 r.

Data	Liczba osobników	
	Rano	Wieczorem
29.03.	10	12
30.03.	85	21
31.03.	100	40
01.04.	94	32
02.04.	87	16
03.04.	102	34
04.04.	97	30
05.04.	82	25
06.04.	101	34
07.04.	34	18
08.04.	62	21
09.04.	58	22
10.04.	30	21
11.04.	15	16
12.04.	21	8
13.04.	9	2
14.04.	11	1
15.04.	8	3
16.04.	9	4
17.04.	0	0
18.04.	4	0
19.04.	8	2
20.04.	4	0
Łącznie:	1031	362

Kamila Grzesiak

PRZYRODA NA SZALI

Nowości w europejskim raportowaniu wdrażania dyrektyw przyrodniczych

Na europejskim portalu: http://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17 opublikowano i zaktualizowano materiały dotyczące raportowania o stanie siedlisk i gatunków objętych dyrektywą siedliskową i dyrektywą ptasią przez poszczególne państwa UE.

Różnice w formacie raportu z dyrektywy siedliskowej (składanego przez wszystkie państwa co 6 lat, na podstawie art. 17 dyrektywy) w stosunku do raportowania za lata 2007-2013 są niewielkie. Nadal polega on głównie na ocenie parametrów stanu ochrony każdego siedliska / gatunku w skali FV-U1-U2 oraz podaniu informacji o zagrożeniach i stosowanych środkach ochronnych, podaniu informacji o zasobach w sieci Natura 2000 (z osobnym oszacowaniem ich trendu). W generalnej części raportu (ogólny opis wdrożenia dyrektyw) państwa będą raportować nie tylko liczbę obszarów Natura 2000 pokrytych planami ochrony

lub ich odpowiednikami, ale także liczbę obszarów, dla których niezbędne środki ochronne zostały rzeczywiście wdrożone – będzie to jednak sucha deklaracja liczby obszarów wg uznania danego państwa, bez żadnych szczegółów. Nieco rozszerzone będzie raportowanie dla gatunków z zał. V – państwa będą musiały sprawozdawać, czy i jakie środki kontroli eksploatacji tych gatunków stosują, a dla zwierząt – ile podlegało pozyskaniu.

Nowością jest projekt nowej listy presji i zagrożeń oraz ich kodów. Lista miałaby być istotnie rozbudowana w niektórych pozycjach (lepiej wyrażając presje, np. ze strony rolnictwa, leśnictwa), ale także zupełnie zmieniona co do struktury. Kody poszczególnych presji miałyby być ograniczone tylko do dwóch poziomów (w konsekwencji, np. B07 na nowej liście znaczy zupełnie co innego niż B07 na dotychczasowej liście), a presje silniej przyporządkowane do ich źródeł (np. odwadnianie gruntów dla celów rolnictwa miałyby być odtąd raportowane w grupie presji rolniczych, a nie wodnych). Nawet kody pierwszego poziomu (główne grupy presji) zmieniłyby się.

Nowa lista wydaje się trafniej wyrażać rzeczywistość, ale przejście ze starej na nową może spowodować duży zamęt. W Polsce zagadnienie to ma o tyle duże znaczenie, że kodowanie zagrożeń i presji